

ŁÓDZKIE
CENTRUM
DOSKONALENIA
NAUCZYCIELI
I KSZTAŁCENIA
PRAKTYCZNEGO

**WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY
Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE
DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW
2016/2017**

**TEST
ELIMINACJE REJONOWE**

Numer identyfikacyjny

Wypełnia Rejonowa Komisja Konkursowa

Imię i nazwisko

Wypełnia Rejonowa Komisja Konkursowa

	Razem	
Punkty do uzyskania	60	w %
Punkty uzyskane		

Czas trwania testu: **90 minut** bez przerw

INSTRUKCJA DLA UCZESTNIKA

Masz przed sobą test, który zawiera zadania otwarte i zamknięte. Pamiętaj! W pytaniach zamkniętych należy podkreślić jedną odpowiedź.

W sytuacji, gdy uznasz, że źle zaznaczyłaś/eś odpowiedź skreśl ją i podkreśl prawidłową. W jednym zadaniu może być tylko jedna poprawka! Czytaj uważnie każde polecenie.

POWODZENIA!

Zadanie 1 (0-3 pkt)

Przeczytaj poniższy tekst i wykonaj polecenia.

Korupcja-grzech społeczny

Zjawisko korupcji można podzielić na dwa typy. Pierwszy obejmuje przypadki korupcji na szczeblach władzy .Polega na przestępczym nadużyciu publicznego stanowiska dla uzyskania prywatnych korzyści. Wysoki urzędnik państwowy za dużą sumę pieniędzy oferuje firmie wygranie przetargu na budowę autostrady, inny np. korzysta ze służbowej karty kredytowej wybierając się na prywatne zakupy lub zatrudnia za łapówkę szwagra na wysokie, świetnie płatne stanowisko. Polityk zdobywa pieniądze dla swojej partii w nieuczciwy sposób Przykłady można by mnożyć.

Drugi rodzaj to korupcja przez małe „k”. Dotyczy co prawda niewielkich kwot , ale w Polsce jest niemal powszechne. Chodzi o łapówki dawane przez wiele ludzi policjantom za odstąpienie od wymierzonej kary, lekarzom za przyspieszenie terminu operacji, urzędnikom za pomyślne i szybkie załatwienie sprawy.

*Michał Krakowiecki
Źródło „Gość Niedzielny” nr 17/2002*

A. Wyjaśnij jak autor artykułu rozumie pojęcie korupcji przez małe „k”.

.....
.....
.....

B. Wymień trzy dziedziny życia publicznego, w których może dochodzić do korupcji.

.....
.....
.....

C. Wymień trzy postawy ludzi sprzyjające korupcji.

.....
.....
.....

Zadanie 2 (0-1 pkt)

Napisz nazwę organizacji o jakiej jest mowa w poniższym tekście.

Organizacja humanitarna i rozwojowa działająca na rzecz dzieci. Od ratujących życie szczepień, przez budowę szkół, po natychmiastową pomoc w sytuacji klęski humanitarnej - robi wszystko, aby dzieciom żyło się lepiej. Pracuje w małych wioskach i z rządami państw, bo uważa, że każde dziecko, niezależnie od miejsca urodzenia, koloru skóry czy religii, ma prawo do zdrowego i bezpiecznego dzieciństwa.

Nowa Era, Wybrane organizacje działające w ramach ONZ

.....

Zadanie 3 (0-4 pkt)

Napisz literę **P** przy zdaniu prawdziwym, a literą **F** przy zdaniu fałszywym.

Decentralizacja władzy publicznej polega na przekazaniu niektórych uprawnień wspólnocie mieszkańców.	
Centralizm demokratyczny to zasada wprowadzona po reformie administracji publicznej z 1 stycznia 1999 r.	
Samorządy specjalne tworzą osoby mieszkające na tym samym terytorium.	
Subwencja to pieniądze otrzymane z budżetu państwa na określone cele i z których nie trzeba się rozliczać.	

Zadanie 4 (0-5 pkt)

Wymień pięć zadań powiatu.

- 1.....
2.
- 3.....
4.
- 5.....

Zadanie 5 (0-2 pkt)

Podaj imiona i nazwiska osób pełniących następujące funkcje w województwie łódzkim.

1. Wojewoda Łódzki.....
2. Marszałek Województwa Łódzkiego.....

Zadanie 6 (0-3 pkt)

Wymień trzy dopuszczalne prawnie sposoby sprzeciwu obywateli wobec niekorzystnych dla nich decyzji władz samorządowych.

- 1.....
- 2.....
- 3.....

Zadanie 7 (0-2 pkt)

Wyjaśnij skróty.

PESEL -

.....

BIP -

.....

Zadanie 8 (0-4 pkt)

Wymień cztery zadania konsulatów.

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

Zadanie 9 (0-1 pkt)

Uzupełnij zdanie.

Prowadzenie polityki zagranicznej należy do kompetencji

i

Zadanie 10 (0-4 pkt)

Napisz literę **P** przy zdaniu prawdziwym, a literą **F** przy zdaniu fałszywym.

Islandia jest jedynym państwem należącym do NATO, które nie ma własnej armii.	
Rada Bezpieczeństwa ONZ składa się z pięciu członków stałych i 10 wybieranych na dwuletnią kadencję.	
Kwatera Główna Paktu Atlantyckiego znajduje się w Waszyngtonie.	
W wojskowych misjach obserwacyjnych ONZ biorą udział uzbrojeni żołnierze i oficerowie.	

Zadanie 11 (0-3 pkt)

Uzupełnij zdania.

Największego w historii zamachu terrorystycznego dokonała organizacja o nazwie 11 września r. Zamachu dokonano w mieście

Zadanie 12 (0-3 pkt)

Podaj po jednym przykładzie globalizacji w wymiarze:

politycznym.....

gospodarczym.....

kulturalnym.....

Zadanie 13 (0- 4 pkt)

Na podstawie fragmentów tekstu źródłowego odpowiedz na pytania.

Traktat o Unii Europejskiej

Artykuł 2

Unia stawia sobie następujące cele:

- 1. popieranie postępu gospodarczego i społecznego oraz wysokiego poziomu zatrudnienia i doprowadzenie do zrównoważonego i trwałego rozwoju, zwłaszcza poprzez utworzenie przestrzeni bez granic wewnętrznych, umocnienie gospodarczej i społecznej spójności oraz ustanowienie unii gospodarczej i walutowej, obejmującej docelowo jedną walutę, zgodnie z postanowieniami niniejszego traktatu;*
- 2. potwierdzanie swojej tożsamości na arenie międzynarodowej, zwłaszcza poprzez realizację wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, w tym stopniowe określanie własnej polityki obronnej;*
- 3. umocnienie ochrony praw i interesów obywateli jej Państw Członkowskich poprzez ustanowienie obywatelstwa Unii;*
- 4. utrzymanie i rozwijanie Unii jako przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w której zagwarantowana jest swoboda przepływu osób, w powiązaniu z właściwymi środkami w odniesieniu do kontroli granic zewnętrznych, azylu, imigracji oraz zapobieganie i zwalczanie przestępczości;*
- 5. pełne zachowanie dorobku wspólnotowego i jego rozwój z uwzględnieniem zakresu w jakim polityki i formy współpracy, ustanowione niniejszym traktatem wymagają zrewidowania w celu zapewnienia skuteczności mechanizmów i instytucji Wspólnoty.*

Unia osiąga swe cele zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu, określonymi w nim warunkami i harmonogramem, z poszanowaniem zasady pomocniczości, określonej w artykule 5 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską

A. Którego z trzech filarów Unii Europejskiej dotyczą cele zawarte w punkcie 1 Art. 2 ?

.....
.....

B. W jaki sposób UE zamierza wzmocnić ochronę praw i interesów obywateli państw członkowskich?

.....
.....
.....

C. Jak Unia Europejska zapewnia bezpieczeństwo obywateli państw członkowskich?

.....
.....
.....
.....

D. W którym z punktów Art. 2 jest zapisana zapowiedź budowy czwartego filaru UE ?

.....
.....

Zadanie 14 (0 – 2 pkt)

Podkreśl w poniższym tekście określenia informujące o skutkach degradacji środowiska naturalnego we współczesnym świecie.

Rozwój przemysłu, brak ochrony środowiska naturalnego i nadmierna eksploatacja złóż surowców naturalnych doprowadziły do skażenia powietrza, wód i gleby. Uczni przestrzegają przed skutkami zanieczyszczeń atmosfery, takimi jak efekt cieplarniany, dziura ozonowa. Nadmierna chemizacja rolnictwa (...) powoduje degradację gleby i skażenie wód. Dotyczy to przede wszystkim krajów wysoko rozwiniętych (...) Żywność produkowana na takich obszarach rolnych jest nasycona szkodliwymi dla zdrowia substancjami chemicznymi. Nieracjonalne wycinanie lasów powoduje niszczenie struktury gleby, co prowadzi do zakłócenia równowagi ekologicznej. Rabunkowa gospodarka zasobami naturalnymi wywołuje również skutki takie, jak ocieplanie się klimatu i zwiększenie liczby burz tropikalnych. Nagłe zmiany pogody i gwałtowne ulewne deszcze spotęgowały groźbę powodzi i innych klęsk żywiołowych.

Źródło Bliżej świata, PWN, s. 189.

Zadanie 15 (0 – 3 pkt)

Wyjaśnij polskie znaczenie poniższych skrótów:

WHO –

OECD –

IMF –

Zadanie 16 (0 - 3 pkt)

Wykonaj rachunek ekonomiczny. Kierując się zasadą racjonalnego gospodarowania, z uwzględnieniem maksymalizacji efektów i minimalizacji kosztów napisz w jaki sposób można zredukować powstały deficyt budżetowy.

Dochody gospodarstwa domowego

pensja taty – 3500 PLN
renta zdrowotna mamy – 1200 PLN
emerytura babci – 1600 PLN
oszczędności z lokaty – 30 PLN

Wydatki gospodarstwa domowego

opłata za mieszkanie (czynsz) – 1100 PLN
media (elektryczność, woda, RTV) – 650 PLN
środki czystości/chemiczne – 220 PLN
spłata kredytu mieszkaniowego – 800 PLN
żywność – 750 PLN
zakup butów na zimę dla dwójki dzieci – 250 PLN
opłata za obiady w szkole – 250 PLN
zakup leków dla babci – 280 PLN
opłata gry na fortepianie dla rodzeństwa – 250 PLN
rehabilitacja zdrowotna mamy – 390 PLN
bilety do kina – 170 PLN
zakup książek i materiałów piśmiennych – 340 PLN
komunikacja (dojazdy autobusem, dojazdy autem -benzyna) – 370
wydatki na ubranie – 500
zabawki dla brata – 80 PLN
wizyta w aquaparku dla 4 osób – 160 PLN

Wykonanie zadania

Rachunek ekonomiczny:

razem dochody gospodarstwa domowego –
razem wydatki gospodarstwa domowego –
deficyt budżetowy wynosi -

Proponowane sposoby redukcji deficytu budżetowego:

.....
.....
.....
.....
.....

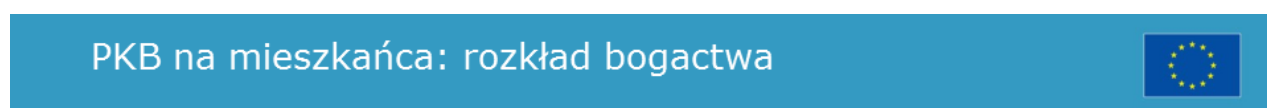
Zadanie 17 (0 – 4 pkt)

Napisz literę **P** przy zdaniu prawdziwym, a literą **F** przy zdaniu fałszywym.

Bank centralny ma wyłączne prawo emisji pieniądza.	
Deflacja to ogólna podwyżka cen.	
Giełda papierów wartościowych zapewnia obrót akcjami i obligacjami.	
Inflacja to ogólny spadek cen.	

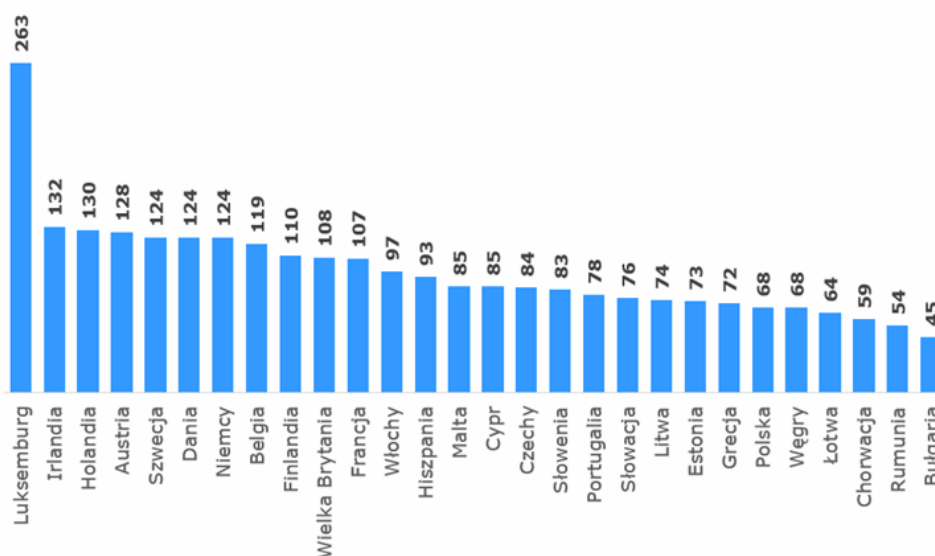
Zadanie 18 (0 – 2 pkt)

Zapoznaj się z wykresem i napisz literę **P** przy zdaniu prawdziwym, a literą **F** przy zdaniu fałszywym.

PKB na mieszkańca w 2014 r.

Indeks, według którego średnia dla 28 krajów UE wynosi 100

Źródło: https://europa.eu/european-union/documents-publications/slide-presentations_pl

Spośród państw, które wstąpiły do Unii Europejskiej w 2004 roku Polska miała najniższe PKB na mieszkańca w 2014 roku.	
Państwo, które wstąpiło do Unii Europejskiej jako ostatnie odnotowało w 2014 roku indeks PKB powyżej 60.	

Zadanie 19 (0 – 2 pkt)

Przeczytaj poniższy tekst i odpowiedz na pytania.

Sylwia ma 14 lat. Na swoim portalu społecznościowym umieściła zdjęcie z wycieczki na którym jest ona razem ze swoją wychowawczynią.

A. Czy Sylwia może opublikować w Internecie zdjęcie, zawierające czyjś wizerunek? Uzasadnij swoją odpowiedź.

.....
.....
.....

B. W jakiej sytuacji Sylwia może to zrobić?

.....
.....
.....

Zadanie 20 (0 – 4 pkt)

Wymień cztery **typy** problemów i zagrożeń współczesnego świata

1.....

.....

2.....

.....

3.....

.....

4.....

.....

Zadanie 21 (0 – 1 pkt)

Napisz co oznacza poniższy skrót w języku polskim.

EUCPN -

.....